

ŽIVOT V ROVNOVÁZE

Vzdal ode mne šálení a lživé slovo, nedávej mi chudobu ani bohatství! (Př 30:8)

1. čtení: Jan 17:1-17

Základ kázání: Přísloví 30:1-9

Milí bratři, milé sestry,

dávný mudrc jménem Agúr se nám už v programu určeném především pro děti stačil uvést. Ne snad, že bychom se dozvěděli něco konkrétního o jeho životě. Kromě jména jeho otce, což je v Agúrově době totéž, co příjmení za jménem, o něm nevíme vůbec nic. A víte, co? To nevádí! Jsme vděční za jeho slova, která mu Bůh našeptával, a která se z Božího řízení stala součástí Bible svaté. Z toho, co píše, jasně vychází, že Agúr je pokorný. Smýšlí o sobě velice střízlivě. Nenaparuje se jako páv, nepovyšuje se nad druhé. O tom jsme mluvili. Ale ještě jednu věc o tomto autorovi smíme tušit: Agúr je člověk, který si silně uvědomuje svou konečnost, svou pomíjivost. To je slyšet z jeho prosby, nad kterou se společně zamysleme:

- **⁷ O dvě věci tě prosím; neodpírej mi je, dříve než umřu:**

Možná v té době, kdy tato slova napsal, už měl pár křížků na hřbetě. Nebo byl mladý, ale sužovaly ho nemoci. Nebo žil v nebezpečné době, která dlouhověkosti obecně nepřála. Třeba se jeho země zrovna nacházela ve válce. Zkrátka: On si uvědomuje, že na tomto krásném světě nebude napořád. Že možná brzy přijde den, v kterém se bude muset rozloučit se svými blízkými, zavřít oči, vydechnout a odebrat se k tomu, který mu kdysi dal život, k svatému Hospodinu.

Z té jeho prosby prosvítá moudrý přístup k sobě samému. On prosí Hospodina, aby ho podepřel, posílil, obdaroval, protože bez Boží pomoci Agúr zcela jistě nezůstane na dobré cestě. Bez Božího přispění jeho život nebude v rovnováze. Stejně jako úplně nedůvěřuje svému rozumu, nespolehá se ani na svou vnitřní sílu, na svou vůli, vytrvalost a trpělivost.

A o co mu tedy jde? O co prosí? O dvě věci... Bratři a sestry, než probereme žádost tohoto mudrce, zamysleme se: O co bychom prosili my, kdybychom měli prosit našeho Boha jen o dvě věci? To je zajímavá myšlenka, no ne? Naše děti se nás někdy ptají: *Tati, kdybys našel na břehu zlatou rybkou, která ti splní dvě přání, co si budeš přát?* Jinými slovy: *O co ti v životě opravdu jde?* Taková otázka prověří naše touhy, náš charakter, naše očekávání. Agúr prosí Hospodina, aby před Hospodinem obstál. Aby Hospodina nezklamal. Aby směl jít dál po cestě života a nescházel z ní ani napravo, ani nalevo. Jeho první prosba zní:

- **⁸ Vzdal ode mne šálení a lživé slovo.**

Agúr si především přeje žít v pravdě. Touží po tom, aby jeho život byl zahalen pravdou, oblečen do pravdy. Myslí jistě nejdřív na své vlastní myšlenky i na svá vlastní slova. *Hospodine, chraň mé uvažování i mou řeč.* Slovy krále Davida:

- *Nikdy nezbavuj má ústa slova pravdy, neboť čekám na tvůj soud.* (Ž 119:43)

Agúr si tedy přeje myslet, mluvit, a nakonec i jednat v souladu s Bohem, s tou věčnou Pravdou. Je to velice vážné přání, což dokládá i Pán Ježíš. On se modlí k Bohu za své učedníky:

- *Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda.* (J 17:17)

Tedy ať mám daleko k tomu, abych lhal, Bože. Vzdal od mých úst lži, tak jako jsi vzdálil sever od jihu a východ od západu. Dej, ať se mi lživé slovo a klam hnusí stejně jako tobě, pravdivý a pravdomluvný Bože.

Možná, že svou první prosbou Agúr myslí ještě něco jiného. On určitě nechce žít ve společnosti, která je ulhaná. On se nechce podílet na chodu společnosti, která pravdě nepřeje. A že se to lidským společenstvem často stává, to Bible dokládá každou chvíli. Skrze proroka Izajáše Hospodin varuje svůj lid:

- *Běda těm, kdo říkají zlu dobro a dobru zlo, kdo vydávají tmu za světlo a světlo za tmou, kdo vydávají hořké za sladké a sladké za hořké!* (Iz 5:20)

Sám mám často pocit, že právě v takové společnosti žijeme. Pravda je ohýbaná všemi směry. Hlavně se ohýbá na tu stranu, z které proudí nejvíce finančních prostředků. Svět je propojený, a proto netrvá nekonečně dlouho, než se davy nakazí různými ideologiemi, které s pravdou mají pramálo společného. Ani křesťané nejsou vůči těmto procesům zcela imunní. Ovšem společnosti, v které bují šálení a lživé slovo, se nemůže před Bohem dlouho dařit. Pro takovou společnost platí Hospodinovo varování: *Běda...*

Když celá společnost začne kašlat na pravdu, když se lidské společenství nezná k Boží pravdě, tím vážněji se právě my musíme vracet k Božímu slovu. Číst jej, promýšlet, rozebírat, učit se mu nazpaměť, mluvit o něm společně. Bratři a sestry, kde jinde nalezneme pravdu v tak koncentrované podobě? Kde jinde narazíme na pravdu vyslovenou Bohem, kterému se od věků na věky přičií lhát?

- **⁵ Všechna Boží řeč je protříbená, on je štítem těch, kteří se k němu utíkají.**

A teď k té druhé Agúrově prosbě:

- ***Nedávej mi chudobu ani bohatství! Opatřuj mě chlebem podle mé potřeby, ⁹ tak abych přesycen neselhal a neřekl: "Kdo je Hospodin?" ani abych z chudoby nekradl a nezneuctil jméno svého Boha.***

Musíme ocenit, že Agúr nechce rozpojit tělo a duši. Neuvažuje odděleně o duchovním světě na jedné straně a o hmotném světě na straně druhé. To je správné! Hmotný i duchovní svět je jeden svět. A tělesný i duševní život je jeden život. Mezi hmotnou stránkou života a duchovní stránkou života můžeme rozlišovat. Ale nesmíme tyto dvě stránky života od sebe oddělovat. Jsou navzájem propojené, neoddělitelné. Zlomená noha není totéž, co zlomená duše. A přesto: Zlomená noha nás upoutá na lůžko, což někdy vede k depresím, ke zlomeninám na duši. Naopak: Stres neuchopíš ani nenahmatáš. A přesto právě stres vede k nemocím těla. Co se tedy děje v hmotné oblasti, to se promítá do duchovní oblasti, a naopak.

Agúr prosí: *Dej mi, Hospodine, všeho tak akorát. Chléb náš vezdejší, dej nám dnes*, slovy Pána Ježíše. Mudrci si i v této prosbě silně uvědomuje své slabosti, svou náchylnost k odpadnutí od Hospodina. On chce jít za ním, po úzké cestě. Ale to vůbec není snadné! Agúr ví, že když nabude velikého bohatství, bude náchylný k tomu, že opustí Hospodina. Začne příliš důvěřovat sám sobě, stane se sám sobě bohem. Bude na Hospodina zapomínat. Jak příznačné! Kolikrát jsem z úst věřících lidí za posledních dvacet let slyšel hořké hodnocení naší západní společnosti: *Evropa je bohatá, nic jí nechybí, všechno má. Lidé Boha nepotřebují.* Určitě i proto Ježíš opakovaně varuje své učedníky před touhou po bohatství. Třeba ve výkladu svého *Podobenství o rozsévání*:

- ¹⁸ *U jiných je zaseto do trní: Ti slyší slovo, ¹⁹ ale časné starosti, vábivost majetku a chtivost ostatních věcí vnikají do nitra a dusí slovo, takže zůstane bez úrody.* (Mk 4:18-19)

Na druhou stranu Agúr netouží ani po chudobě! On nechce vstoupit do řádu žebravých mnichů. On není asketa, kterého absolutně netankuje, kolik má na kontě peněz, protože nemá ani peníze, ani konto. Proč? Protože Agúr má strach, že by kvůli bídě mohl škodit lidem kolem sebe. Že ho hlad donutí jednat zle, tedy okrádat druhé. A ten, kdo krade, porušuje Boží dobré přikázání. A takovým jednáním zneuctí jméno svého Boha. Především v očích druhých lidí, kteří si řeknou: *Tento člověk chodí do kostela a krade, to je mi panečku věřící!* Ale i kdyby na jeho krádež nikdo ze smrtelníků nikdy nepřišel, stejně by jméno Hospodina zneuctil. Jak to? No, protože by tím vlastně Bohu řekl: *Já se o sebe musím postarat sám. Když ty se o své milované nestaráš, musím vzít svůj úděl do vlastních rukou.*

Agúr ví, že jeho život je v každém momentě nakloněn na špatnou stranu. Sejít z Boží cesty je tak snadné! Proto Hospodina prosí: *Ochraň mě před hříchem, Bože. Ochraň mě před tím, abych zneuctil tvé jméno. Protože na tom mi v životě nejvíc záleží, abych si vážil tebe. Na to tě mám příliš rád, abych vědomě zlehčoval tvé jméno. Já tě chci, Pane, svým životem oslavit. Amen.*